

Στάδιο 1. Οι πρώτες μου γνώσεις για το σχηματισμό του Παρακειμένου

Παρατηρούμε την Οριστική Παρακειμένου στα **Φωνηεντόληκτα** Ρήματα και συμπεραίνουμε:

κρού-ω = χτυπῶ →	Ἐγώ τόν κῶδωνα τοῦ κινδύνου	κέ-κρου-κα
παιδεύ-ω →	Σύ τόν παῖδα	πε-παίδευ-κας
δύ-ω →	Ὁ ἥλιος	δέ-δυ-κε
κινδυνεύ-ω →	Ἡμεῖς ἐν θαλάσῃ	κε-κινδυνεύ-καμεν
πιστεύ-ω →	Ἕμεῖς τοὺς ἐχθροὺς	πε-πιστεύ-κατε
βασιλεύ-ω →	Οὗτοι ἐν Σπάρτῃ	βε-βασιλεύ-κασιν

γράφω ἐδῶ τις
καταλήξεις

_____

_____

_____

_____

_____

_____

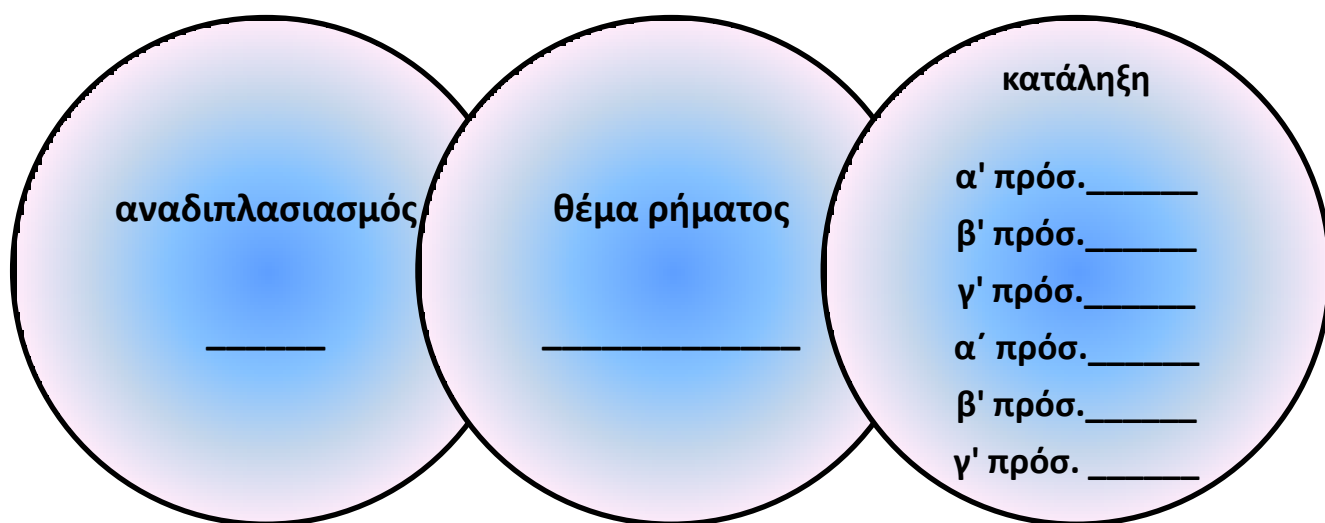
Ὡς προς την αρχή (ποιες αλλαγές παρατηρούμε στην αρχή του ρήματος):

Αυτό που συμβαίνει στην αρχή του ρήματος λέγεται αναδιπλασιασμός και εμφανίζεται με διάφορες μορφές. Θα ασχοληθούμε στο 2^ο στάδιο με αυτόν. Με μια πρώτη ματιά ωστόσο, συμπεραίνουμε ότι αναδιπλασιασμός είναι:

Ὡς προς τις καταλήξεις (ποιες αλλαγές παρατηρούμε στο τέλος του ρήματος):

Ποιος από τους Χρόνους που έχουμε μάθει ως τώρα θα μας βοηθήσει να θυμόμαστε τις καταλήξεις του Παρακειμένου; _____ Σε ποια σημεία υπάρχουν διαφορές που πρέπει να προσέξουμε; Τα καταγράφουμε:

Εφαρμόζουμε τα πρώτα μας συμπεράσματα, σχηματίζοντας την Οριστική Παρακειμένου του **φωνηεντόληκτου** ρήματος λύω

Με τις καταλήξεις της Οριστικής Παρακειμένου στα **Φωνεντόληκτα Ρήματα** ξεμπλέξαμε.

Τι γίνεται όμως με τα **Αφωνόληκτα** (χειλικόληκτα, ουρανικόληκτα, οδοντικόληκτα) **Ρήματα**;

Θυμόμαστε ότι μας απασχόλησαν στο σχηματισμό του _____ και του _____.

Παρατηρούμε τις καταλήξεις της Οριστικής Παρακειμένου στις διάφορες κατηγορίες των Αφωνολήκτων Ρημάτων και διατυπώνουμε δικούς μας κανόνες για κάθε κατηγορία.

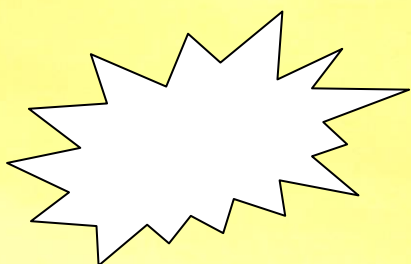
Αφωνόληκτα		Κανόνες για τις καταλήξεις της Οριστικής Παρακειμένου στα αφωνόληκτα;
Ενεστώτας	Παρακείμενος	
π, β, φ, πτ τρίβ - ω	τέτρι- φα	χειλικόληκτα →
κ, γ, χ, ττ-σσ διώκ - ω	δεδίω-χα	ουρανικόληκτα →
τ, δ, θ, ζ πείθ - ω	πέπει-κα	οδοντικόληκτα →

Εφαρμόζουμε τους κανόνες μας στα παρακάτω ρήματα:

Ενεστώτας	Παρακείμενος	Γιατί οι αρχαίοι προχώρησαν σε αυτές τις αλλαγές με τα αφωνόληκτα; <u>Προφέρουμε</u> τον Παρακείμενο των ρημάτων, όχι έτσι όπως εμείς τα σχηματίσαμε, αλλά με την κανονική κατάληξη του Παρακειμένου, -κα. πχ γέγραφ-κα. Συνεχίζουμε με τα υπόλοιπα. Αν μπορούσαμε να επιλέξουμε σήμερα, ποιον από τους δύο τρόπους σχηματισμού θα διαλέγαμε; Δικαιολογούμε την επιλογή μας.
Γράφω		
Καλύπτω		
Πλέκω		
Πράττω		
βρίθω (είμαι γεμάτος)		
Δικάζω		

Οι πρώτες μου γνώσεις για τον Παρακείμενο

για την αρχή του χρειάζομαι:

για τις καταλήξεις του χρειάζομαι:

φωνεντόληκτα

Χειλικόληκτα (π, β, φ, πτ)

Ουρανικόληκτα (κ, γ, χ, ττ, σσ)

Οδοντικόληκτα (τ, δ, θ, ζ)

Στάδιο 2. Τα είδη του αναδιπλασιασμού

Ανάλογα με το ρήμα ο αναδιπλασιασμός διαφέρει. Μπορεί να εμφανιστεί με τις παρακάτω μορφές:

Συνδυάζουμε παλιές και νέες γνώσεις προκειμένου να ανακαλύψουμε τις κατηγορίες των ρημάτων που παίρνουν το ένα ή το άλλο είδος αναδιπλασιασμού.

1^η Αποστολή -Συμπλήρωση Πινάκων Αναδιπλασιασμού

Παρατηρούμε τα αρχικά γράμματα του Ενεστώτα των ρημάτων που ακολουθούν και τον τρόπο με τον οποίο σχηματίζουν τον Παρακείμενό τους. Κατόπιν, τα κατατάσσουμε στην ανάλογη στήλη του αναδιπλασιασμού στον πίνακα που ακολουθεί.

λύω-λέλυκα, σώζω-σέσωκα, κομίζω-κεκόμικα, θύω-τέθυκα, χορεύω-κεχόρευκα, φονεύω-πεφόνευκα, θαυμάζω-τεθαύμακα, πράττω-πέπραχα, βλάπτω-βέβλαφα, γράφω-γέγραφα, κρύπτω-κέκρυφα, ψύχω-ἔψυχα, ψαύω-ἔψαυκα, ρίπτω-ἔρριφα, ράπτω-ἔρραφα, στρατεύω-ἔστράτευκα, στρατοπεδεύω-ἔστρατοπέδευκα, σκάπτω-ἔσκαφα, πταίω-ἔπταικα, ἄρχω-ἤρξα, ἀλλάττω-ἤλλαχα, ἰσχύω-ἴσχυκα

1. Επανάληψη αρχικού συμφώνου με -ε-	2. Συλλαβική αύξηση	3. Χρονική αύξηση

Α. Παρατηρούμε τα ρήματα που συγκεντρώσαμε στην 1^η στήλη του πίνακα και σημειώνουμε σωστό ή λάθος, στο αντίστοιχο κουτάκι:

Αναδιπλασιασμό με επανάληψη του αρχικού συμφώνου και -ε, παίρνουν τα ρήματα που αρχίζουν από:	σωστό	λάθος
1 σύμφωνο Π.χ.:		
Αν το σύμφωνο είναι άφωνο δασύ (χ, φ, θ) μετατρέπεται σε ψιλό (κ, π, τ) Π.χ.:		
2 σύμφωνα, το πρώτο άφωνο και το δεύτερο υγρό ή ένρινο Π.χ.:		
Από 2 σύμφωνα, το πρώτο υγρό ή ένρινο και το δεύτερο άφωνο Π.χ.:		

Β. Παρατηρούμε τα ρήματα που συγκεντρώσαμε στην 2^η στήλη του πίνακα και σημειώνουμε σωστό ή λάθος, στο αντίστοιχο κουτάκι:

Συλλαβική αύξηση (έ) ως αναδιπλασιασμό, όπως ο Παρατατικός και ο Αόριστος, παίρνουν όσα ρήματα αρχίζουν από:	σωστό	λάθος
Το σύμφωνο ρ το οποίο και διπλασιάζουν. Π.χ.:		
Διπλό σύμφωνο: ζ, ξ, ψ Π.χ.:		
Διπλό σύμφωνο, αλλά όχι ζ, ξ, ψ Π.χ.:		
2 σύμφωνα, από τα οποία το πρώτο πρέπει να είναι άφωνο και το δεύτερο ένρινο ή υγρό Π.χ.:		
2 σύμφωνα, χωρίς όμως το πρώτο να είναι άφωνο και το δεύτερο ένρινο ή υγρό Π.χ.:		
3 σύμφωνα Π.χ.:		

Γ. Παρατηρούμε τα ρήματα που συγκεντρώσαμε στην 3^η στήλη του πίνακα και σημειώνουμε σωστό ή λάθος, στο αντίστοιχο κουτάκι:

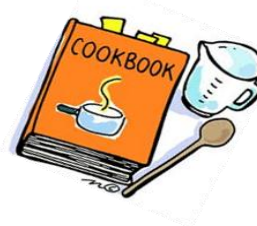
Χρονική αύξηση, ως αναδιπλασιασμό, όπως ο Παρατατικός και ο Αόριστος, παίρνουν όσα ρήματα αρχίζουν από:	σωστό	λάθος
Φωνήεν ή Δίφθογγο, όπως ο Παρατατικός και ο Αόριστος. Π.χ.:		
Διπλό Σύμφωνο. Π.χ.:		
2 σύμφωνα. Π.χ.:		

2^η Αποστολή : Συγκεντρώνω τα σωστά συμπεράσματα και διατυπώνω τους κανόνες για τον Αναδιπλασιασμό (αρχή του Παρακειμένου)

1. Επανάληψη αρχικού συμφώνου με -ε	2. Συλλαβική αύξηση	3. Χρονική αύξηση

3^η Αποστολή:

Εδώ οι καλές συνταγές!
Ο πιο νόστιμος Παρακείμενος

- **Εξοπλισμός-Μαγειρικά σκεύη και λεξιλόγιο μάγειρα**
Τι χρειάζεται να θυμηθούμε από τα προηγούμενα μαθήματα:

- **Υλικά:**
Κανόνες για:

- **Εκτέλεση**
Βήμα-βήμα:

- **Ικανότητες μάγειρα:**

Τι έμαθα για τον Παρακείμενο; Ελέγχω τις γνώσεις μου!

- Φροντίζω να εφαρμόσω τους κανόνες που έμαθα, τόσο ως προς τον αναδιπλασιασμό, όσο και ως προς τις καταλήξεις του.
- Εντοπίζω τα σημεία στα οποία δυσκολεύομαι, για να επιμείνω σ' αυτά στη μελέτη μου στο σπίτι.
- Ονοματεπώνυμο: _____ Τμήμα: _____

	Ενεστώτας	Παρακείμενος
1	παιδεύω	
2	γυμνάζω	
3	καλύπτω	
4	διώκω	
5	θαυμάζω	
6	φονεύω	
7	στρατεύω	
8	άθροίζω	
9	πράττω	
10	σπουδάζω	

Πόσα σωστά
ρήματα έγραψα;

_____

_____ ✓

_____

_____

_____

Σε ποια έκανα λάθος; Γιατί;

_____ ?

_____

_____

_____

_____

_____